

Rechter kijkt vaker naar belang kind

Van onze verslaggeefster
Marjon Bolwijn

AMSTERDAM Rechters houden in hun vonnis vaker rekening met de belangen en rechten van kinderen. Het Internationale Verdrag voor de Rechten van het Kind speelt in een toenemend aantal rechtszaken een rol. Vooral bij schrijnende gezinssituaties is dit het geval, blijkt uit een onderzoek van vier juristen naar rechterlijke uitspraken van de afgelopen tien jaar.

Het onderzoek is uitgevoerd door het Centre for Children's Rights Amsterdam, in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De juristen vonden uit de periode 2002-2011 ruim duizend zaken bij lagere en hogere rechters waarin het VN-verdrag een rol speelt. In de zeven jaar ervoor waren dat er bij eenzelfde onderzoek slechts 75. 'Dat is een markant verschil', zegt Coby de Graaf, een van de onderzoekers en docent familie- en jeugdrecht aan de Universiteit van Amsterdam.

Dat rechten van kinderen aan bod komen in de rechtszaal vindt zij winst. 'Er wordt meer belang gehecht aan de positie van kinderen. In het verleden was daar amper aandacht voor.'

Niet alle rechters laten de internationale rechten van kinderen meewegen. In strafzaken geven rechters voorrang aan het algemeen belang van veiligheid en handhaving van de openbare orde. Dat betekent dat bij de strafbepaling niet altijd rekening wordt gehouden met de leeftijd van het kind, zoals het VN-verdrag voorschrijft.

De familierechter en in tweede instantie de vreemdelingenrechter laten de belangen en rechten van kinderen wel vaker meewegen in hun vonnis. Zij vragen ook geregeld om de mening van kinderen, wat het kinderrechtenverdrag voorschrijft. Zoals in een zaak waarin een ouder een uit huis geplaatst kind terug wil, maar de rechter daar geen gehoor aan geeft omdat het kind liever in zijn pleeggezin wil blijven. Het VN-verdrag geeft kinderen recht op een eigen mening, continuïteit in hun opvoedsituatie en een ongestoorde hechting in het gezin waar zij opgroeien. Wat het kind zelf wil wordt steeds bepalender bij het uitoefenen van gezag, stellen de onderzoekers.

Ook de vreemdelingenrechter houdt vaker - maar nog mondjesmaat - rekening met de belangen van kinderen. Zoals in de recente zaak van een Angolese vrouw met drie jonge kinderen die niet meewerkte aan uitzetting naar Angola en daarom op straat zou worden gezet. De Hoge Raad oordeelde in september dat kinderen recht hebben op adequaat onderdak en continuïteit in de opvoedsituatie, en dus niet op straat mogen worden gezet of in een pleeggezin mogen worden geplaatst. Als ouders hun verantwoordelijkheid niet nemen, heeft de staat de plicht de rechten en belangen van kinderen te beschermen, aldus het vonnis met een beroep op het Verdrag voor Kinderrechten. De drie kinderen mochten met hun moeder in de opvang voor uitgeprocedeerde asielzoekers blijven tot het gezin zou zijn uitgezet.

Uit het onderzoek blijkt dat het vooral lagere rechters zijn die de belangen en rechten van kinderen meewe-

---

Vooral lagere rechter verwijst naar Verdrag Rechten van het Kind

gen. Bij vreemdelingenzaken is het volgens De Graaf vaak de hoogste bestuursrechter die alsnog een streep zet door een uitspraak die in het voordeel van kinderen van asielzoekers uitpakt. 'Daarbij speelt het algemeen belang, waaronder politieke motieven, waarschijnlijk een rol', zegt zij.

Het komt ook voor dat rechters in civiele zaken de belangen van kinderen laten meewegen, maar andere belangen de doorslag laten geven. Zoals in ontruimingszaken waarin ouders hun kinderen meeslepen in een conflict met hun verhuurder.

Het VN-verdrag voor de rechten van het kind is in 1989 opgesteld en sinds 1995 van kracht in Nederland. Of het verdrag een rol speelt in juridische geschillen is volgens De Graaf sterk afhankelijk van de advocaat.